

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Articulus III. Monarchia Sæcularis Imperatorum, ac Regum Christianorum,
cum Eventibus aliquot præcipuis per singula sæcula usque ad nostra
tempora.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

capta, iterum capta à Genferico, iterum à Belisario, iterum leporis tantum occasione intercepta, uti in ipsa Urbis Romanæ historia distinctè traditum reperitur.

Orientalis autem Græcorum Imperium (à morte Constantini Magni ab Occidentali separatum anno Christi 341.) tandem potentia Turcarum invalescente sublatam, extinctumque fuit, anno Christi 1452.

Turcarum autem Reges, & Imperatores ab initio hi fuerunt.

Primus fuit *Othomanus* filius Regis Artoguli, qui per occasionem discordiarum inter avum & nepotem Augustos, exculso *Andronico* Paleologi filio, magnam *Asia* partem subegit, circa annum Christi 1300. mansitque deinceps omnibus Turcarum Regibus nomen Othomani.

Orchanus Othomano genitus anno 1328. qui occupavit *Nicæam*, ipsamque *Nicomediâ* *Bithiniæ* caput.

Successit his *Amurathes I.* anno 1359. *Bajazethus* anno 1383. *Isabegus* anno 1398. *Emir Suliman* anno 1398. *Moses Gilihi* anno 1414. *Mahomet* anno 1414. *Amurathes II.* anno 1421.

Mahometes II. qui dicitur Turcarum Imperator primus, anno 1451. *Bajazethus II.* anno 1481. *Selimus I.* anno 1514. *Solimannus* anno 1520. *Selimus II.* anno 1566. *Amurathes III.* anno 1575. *Mahometes III.* anno 1595. *Achmar*, sive *Amath* anno 1604. *Mustapha* anno 1617. *Osman* anno 1618. *Mustapha* iterum, anno 1622. *Amurathes IV.* anno 1623.

Successio autem ac series omnium Imperatorum Romanorum à principio ante Christum in hodiernum diem hæc fuit.

C. Julius Cæsar proclamatus dictator perpetuus anno Urbis conditæ 705. imperavit annis pæne 5.

Cajus Cæsar Octavianus Augustus, cæso Julio Cæsare, successit, Urbis conditæ anno 709. ac diutissimè imperavit, annis 57. mensibus 9.

Tiberius Cæsar, à die 19. Augusti quâ obiit Augustus anno Urbis conditæ inchoante 767.

Cajus Caligula 16. Martii, quâ *Tiberius* obiit, anno Urbis 789. *Claudius* à die 1. Februarii quâ obiit *Caligula*, anno Urbis 793. *Nero* à morte *Claudii*, Urbis conditæ anno 807.

Galba, à die qua se occidit *Nero* 13. Aprilis, Urbis anno 820. *Otto*, à die qua obiit *Galba*, Urbis anno 821. *Vitellius*, à die obitus *Otonis* quâ fuit 25. Januarii, Urbis anno 821.

Vespasianus, à die ult. Septembris qua sublatus *Vitel.* Urbis anno 822. *Titus* filius successit, Urbis anno 830. inchoante.

Anno autem *Vespasiani* secundo 8. Septembris, Urbis conditæ anno 823. *Ierosolyma* per *Titum* expugnata est, & simul *Judeorum Synagoga* sepulta, Regno Christi in perpetuum succubuit, juxta Prophetarum vaticinia.

Post *Vespasianum* & *Titum* secutus est *Domitianus*, *Nerva*, *Trajanus*, alique Imperatores varii generis, & fidei, maximè *Græci*, numero circiter *Quinquaginta*: usque ad *Constantinum Magnum*, suscepta primum, & defensa, & propagata deinceps Religione verè maximum.

Secuti sunt in imperio & in fide non pauci *Crispus*, *Constantinus*, *Constantinus II.* *Constantinus*, alii-

que Imperatores numero circiter *Triginta quinque*: usque ad *Carolus Magnum*; de quo, ejusque in Imperio successoribus in hunc usque diem, nos jam infra ordine agemus.

De omnibus quoque *Pontificibus Romanis* à *D. Petro* ad hunc *Innocentium XI.* tractatur supra in hoc Tomo 1. Tract. 1. qu. 71.

De omnibus etiam *Conciliis Generalibus* Ecclesiæ, & rebus in singulis præcipuè tractatis, *ibidem* expositum reperies.

ARTICULUS III. MONARCHIA SECULARIS

Imperatorum ac Regum Christianorum, cum Eventibus ac gestis aliquot præcipuis

Ordine Successionis ad nostra usque tempora breviter exposita.

Monarchiam sive Hierarchiam Ecclesiasticam singulorum Pontificum ac Conciliorum, cum rebus præcipuè gestis, expositam habes in hoc Tomo 1. tract. 1. quest. 7. in fine, ut supra indicavi. Hic ad perfectam in eo genere scientiam, *Monarchia etiam Secularis ordinem, successionem, res, & tempora*, ad commodissimum compendium studiose redacta, apponimus: cujus notitia usus solet esse frequentissimus, & Doctrina tam Theologica, quàm Historica necessarius. Quod si quis aliqua hic notata latius nosse cupiat, facilis est hinc ad *Annales* recursus: Neque nos ordinem omnem rerum, ac temporum hic ad amissum notatum esse profitemur, cum in variis ipsi Chronologi non conveniant, & accedant aliquando Typographici errores, ut antea monui.

IMPERATORES OCCIDENTIS.

A Seculo post Christum VIII. inchoante ad Seculum IX.

Carolus Magnus, Imperator, anno Christi circiter 800. filius fuit *Pipini* Regis Francorum, & ipse Rex celebratissimus: Imperavit annis 14. Sub eo restitutum Imperium Occidentis. Imperio Orientis, sive Græciæ, *Leo Armenus* tunc imperavit.

Ludovicus Pius, *Caroli* frater, imperavit annis 27. à filiis suis captivus, post 6. menses restitutus.

Lotharius Pii frater, annis 15. *Ludovicus II.* *Lotharii* filius annis 20.

Carolus Calvus, *Ludovici* patruus, annis 2. *Ludovicus III.* annis 20.

Carolus Crassus, *Ludovici* germ. Regæ frater, annis 7. *Arnulphus*, nothus *Carolomanni* annis 12.

Hoc seculo facta traditur translatio *Saxonum* factioforum, per *Carolus Magnum*, in *Belgium*, *Babantiam*, ac *Helvetios*. *Sicilia* per *Saracenos* occupata, anno 820. *Comitatus Flandria* institutio, anno 866. *Exordium* regni *Burgundici* & *Arelatensis*, anno 890. Ab *Arnulpho* Imperatore Christiano cæsa in prælio *Danorum* Ethnicorum centum millia, ex Christianis vix unus alterus desideratus. *Luna* defectio ter contigit intra unum annum, *Solis* semel, anno 808. In *Gallia* cecidit *Grando* stupendæ magnitudinis, & *Gelu* ex aère 15. pedes longum, & sex latum, anno 825. Ingens terra motus, & mugitus, anno 862. In agro *Brixiano* pluvia sanguinea per triduum, anno 869. *Gallia* per *Locustas* horrendè depopu-

depopulata, & secuta *pestis* quæ ibi tertiam hominum partem extinxit anno 876. *Pons* supra Rhenum per decem annos constructus, & longus ad passus quingentos, intra 3. horas conflagravit.

Propagatio Fidei in Dania, in Dalmatia, ad Sclavos, in Saxonia, Hungaria, Bulgaria, Russia, Normannia, Moravia. *Canonizationis* solennitas inducta. Ulus *Campanarum* apud Græcos. *Tituli Cardinalium. Festum* omnium Sanctorum sub Gregorio IV. Adisulphus Rex *Angliam* Ecclesiæ vœtigalem fecit argenteo nummo in singulas familias dictas D. Petri. *Academia* Parisiensis erecta sub Carolo Magno, consilio Alcuini, quatuor ibi præcipui Doctores, Rabanus, Alcuinus, Claudius, Jo. Scotus, omnes fuisse *Beda* discipulos tradit Vincentius in *speculo*.

A Seculo Christi IX. ad X.

Ludovicus IV. Arnulphi Frater, Imperavit annis 6. in quo defuit stirps Carolina. In Græcia tunc imperavit Constantinus VIII. annis 49. postea alii.

Conradus, imperavit annis 7. dux erat Franconia. Henricus, Ottonis Saxonis Frater annis 20. Otho I. Henrici Frater, annis 37.

Otho II. annis 10. Otho III. annis 18. fuit Ottonis II. frater, puer 10. annorum.

In hoc Seculo, datum initium Regni *Navarra*, anno 912. Regni *Aragonici* anno 915. *Castella* Legionensi jugo se subducit. *Burgundia* Imperio adjecta an. 945. *Lotharingici* Principatus initium anno 981. Ducatus *Saxonici* anno 970. Comitatus *Sabaudii* in Beraldo Saxonone, anno 998. *Normanni* per Britones omnes cæsi.

Genuæ *fons sanguinis* largissimè fluens anno 955. Et *Sol* per multos dies visus est sanguineus, anno 940. *Soles gemini* per biduum visi, & acies in celo confligentes, anno 979. *Incendium* celebre & horrendum montis Vesuvii Christi anno 993.

Imperium Romanum ad Germanos devolutum anno 960. *Electio* Imperii datum jus suffragii à Gregorio V. Pont. *Mutatio* nominis in electis ad Pontificatum traditur primum usurpata in Joanne XII. qui antea Octavianus dictus.

Propagatio Fidei singularis facta in Polonia cum Miecslao Principe, uti & in *Moscovia*, *Prussia*, *Bohemia*, *Norvegia*, & *Dania* iterum. Ac rursus *Hungari* per Stephanum I. Regem, ejusque patrem Geisam nomine.

A Seculo Christi X. ad XI.

Henricus II. Dux Saxonie imperavit annis 11.

Conradus II. Dux Franconie imperavit annis 15. Henricus III. Conradi frater, & gener Canuti Regis Daniae & Angliae, imperavit annis 6.

Henricus IV. filius Henrici III. imperavit annis 50.

In hoc Sæculo, *Persia* dominatum Turcæ invadunt & occupant, & *Babyloniæ*, & totum ferè orientem. Initium ponitur regni *Scotia*, & regni *Sicilia* anno 1098. Et *Hierosolyma* Saracenis adempta, anno 1099. Floruit Godefridus *Pullonius*, merito dictus, Hercules Christianus. *Sexcenta Scytharum* millia prostrigata divinitus precibus Constantini Ducis, ac populi, anno 1065. *Nubes* ingens supra *Belgium* soluta multos mortales

immerfit anno 1014. *Cometes* in trabis specie per quadrimestre visus anno 1016. *Terra motus* per biennium in Bithinia. *Nix* cadens tam copiosa ut arbores rumpe- ret anno 1047. Per *Angliam* ex conducto *Dani* uno impetu cæsi anno 1011. *Locustæ* in Oriente solem obumbrant copiam immensam anno 1095.

Propagata ulterius fides in *Pannonia*, & in regno *Telutano*, anno 1088. Reparata fides apud *Hungaros* per Andream Regem: uti & in *Pomerania* Boleslao III. adigente.

A Seculo Christi XI. ad XII.

Henricus V. filius Henrici IV. quem ab Imperio remotum impiè tractavit: & cum Pontifice circa bona Ecclesiastica lites habuit, ab hoc excommunicatus, sed Pontifici postea reconciliatus; Spira sepultus: imperavit annis 20.

Lotharins, Saxo, Coronatus Aquisgranis 13. Septembris, Innocentium Papam ejectionem restituit, & urbes imperiales occupavit: imperavit annis 14.

Conradus III. Sueviæ Dux, electioni ipsius contradicente Henrico Bavaro, qui ab Imperatore proscriptus: imperavit annis 3.

Fridericus Barbarossa sive Anobarbus, Conradi Sueviæ fratre nepos. In Italia magna bella consecit, & Mediolanum evertit. Ab eo Roma capta, & Papa Alexander fugatus. Obiit in expeditione Saracenicæ: imperavit annis 37.

Henricus VI. frater Friderici, dictus Asper ob severitatem. Sicilia regnum recuperavit. In Palestinam exercitum misit, absque successu, imperavit annis 8.

In hoc Seculo *Portugalia* cepit fieri regnum anno 1179. *Dani* & *Silani* à Lothario Imp. subacti anno 1115. Per *Tartarorum* eruptionem varia Septentrionis Provincia occupata, anno 1188. *Creta insula* Veneris vendita, anno 1195. *Soles gemini* conspecti, anno 1105. & acies caelestes in aëre, anno 1109. *Terra motus* in Italia villam unam alio transtulit, anno 1117. Ravennæ cecidit *pluvia sanguinea* anno 1113. In *Belgio* effusio oceani per 12. millia cum ingenti hominum clade, anno 1164. *Theologia Scholastica* per Petrum Lombardum in novam & meliorem formam redacta. *Hierosolyma* à Soldano recepta: *Crux Christi* ab eo male tractata. In *Palestinam* pro juvenis Christianis expeditionem suscepit Fridericus Imperator, Philippus Rex Gallia, & Henricus Rex Anglia cum filio Richardo, *Cruce* suscepta. Hoc tempore prodit Opus celebre dictum, *Decretum Gratiani*. Varii *Ordines Religiosi* initium sumpserunt, *Præmonstratenes* anno 1110. *Guilclimitæ* 1124. *Templarii milites*, 1118. *Hospitalarii* S. Joannes Hierosolymitani, qui nunc Melitenes 1119. *Equites* S. Lazari, & Calatravæ 1158. S. Jacobi 1190. *Alcantaræ* 1176. *Teutonici Mariani* 1190.

Propagatio Fidei in Gothia cum suo Rege, in Livonia cum Cota Rege per S. Menardum: Rursus in Pomerania: in Finlandia per S. Henricum Episcopum & martyrem. Hoc seculo floruit S. Bruno Carthusianus, anno 1115. S. Norbertus anno 1130. S. Hildegadis anno 1148. S. Benedictus, pontium constructor Avenione, & Lugduni anno 1177. S. Thomas in Anglia Archiepiscopus Cantuariensis, qui pro jure Ecclesiæ Romanæ gladiis impiorum occubuit, anno 1170.

A Seculo Christi XII. ad XIII.

Otto IV. Ducis Saxonis Henrici Leonis filius, coronatus Imperator Aquiligrani, imperavit annis 4.

Philippus, Henrici IV. frater, Anti-Cæsar Moguntiae coronatus, imperavit annis 9.

Fridericus II. Dux Sueviae, contra Ottonem, nepos fuit Friderici primi, imperavit annis 33. Otto derelictus ab omnibus, moritur Brunsvigæ.

Conradus IV. hic ab aliquibus notatur. His temporibus 7. Imper. Electores constituti.

Richardus frater Regis Angliæ Henrici in Imperatorem ab aliquibus: ab aliis Principibus eligitur Alphonsus Rex Hispaniæ, qui sponte abdicavit. Richardus ferè omne tempus in Angliâ ab electione consumit, detentus seditionibus & intestinis bellis, ibique moritur. Interea status imperii hoc tempore multum turbatus fuit.

Rodolphus I. Habsburgensis Comes, Pater Alberti I. Austriaci, imperavit annis 17. mensibus 9. Ottonem Boemiæ Regem rebellem vincit: Papæ Ravennam & Romandiolam concedit.

Adolphus Nassovius, imperavit annis 6. obnente Alberto Austriaco, à quo in prælio occisus, *ita Cuspinianus.*

Albertus Austriacus, Rodolphi filius, per conjugium Elisabethæ acquirit Exarchatum Austriæ, Comitatum Tyrolis ex Goriciæ, imperavit annis 10.

Hoc seculo Imperium Orientale Latinis obtingit, Imperii *Trapezuntini* insitia. Ducatus *Brabantia* ex Lovani comitatu. *Latini Orientis* imperio dejecti post 55. annos. Austria, Stiria, Tirolis, & Carinthia Rodolphi Imperatoris *Austriaci* familiæ cedunt, moxque Burgundia, atque Boemia. *Conflictus Tornacensis* Gallis admodum cruentus. *Mons* in Burgundia à montibus *dehiscentis* multa rusticorum millia opprimit.

Joannes Papa ante dictus Petrus Hispanus, Religiosorum habitus Hostis, post octimestrem Pontificatum obteritur ruinâ domus quam inhabitabat. In Sicilia interfectio mira Gallorum, dicta, *Vespera Sicula.*

Tartaria, cum Cassalia instructionem de Fide accipit. Pulsatio *campana* in consecratione, & salutatione Angelica. *Magisterium*, sacri Palatii institutum. *Carmelita* Europa peculiariter innotescunt: & emergunt *Ordines varii*, Dominicani, Trinitarii, Franciscani, Moniales Sanctæ Claræ, Sylvestrini, Eremitæ S. Augustini in unum coacti, Servitæ, Cælestini.

Concordantia Bibliorum confecta & edita. *Pileus rubeus Cardinalibus* in concilio Lugdunensi attributus primum. *Bella sacra* varia per S. Ludovicum, & alios. *Judaorum* ex Gallia expulsio primum. *Domus Deiparæ Lauretum* asportata. *S. Bonaventura* hæc ætate florere, Guilielmus de S. Amore scribit contra Mendicantes, & à Papâ Hæreseos damnatur. Circa annum 1270. *S. Thomas Aquinas* florere cepit in Italia, discipulus Alberti Magni.

A Seculo Christi XIII. ad XIV.

Henricus VII. Luxemburgius, dotibus animi excellens; veneno enecatur: imperavit annis 5.

Ludovicus Bavarus, ex dissentiente Cæsarum electione bellum civile ortum, quod gravissimè Germaniam afflixit: impetravit annis 33.

Carolus IV. Joannis Regis Boemiæ filius, Henrici Luxemburgi Imperatoris nepos: quamvis tres alii successivè contra eum electi fuerint, tandem tamen imperium solus obtinuit, imperavit annis 32.

Wenceslaus Caroli IV. filius, Rex Boemiæ, imperavit annis 22.

Hoc Seculo *Academia Senensis* à Senatu Midend. *Academia Colontensis* confirmata à Pontifice Urbano VI. etsi antea Gymnasium diu fuit. *Academia Erfordiensis* à Dagoberto Rege, & Bonifacio IX. confirmata.

Othomani imperii initia anno 1300. Alphonsus XI. Hispanus 450. millia *Saracenorum* cecidit, viginti dumtaxat Christianis desideratis. *Tamberlanes* Tartarus ductus duodecies centenis millibus, Bajazetem Turcam profligat, caesis 140. hominum millibus. *Terra motus* quadragenarius urbes 26. prostravit in *Pannonia*. *Mare Flandricum* ruptis aggeribus multa oppida mergit. *Pestis triennis* & universalis, mediam hominum partem destruit. *Amurathes* trigelies ac septies hostium suorum victor, à servo demum confoditur.

Propagatio Fidei. Lithuania, & Jagello ejus Princeps, Samogitii, Cumani, Botzenses, Lippenses, Patrini & Vicini, annente Ludovico Hungaro, fidem amplexi sunt. *Christianissimo Regi* data facultas sub utraque specie communicandi. *Jubilæi* mutata celebratio in singulos 50. annos per Clementem VI. Reductio alia *Jubilæi* ad annum 30. per Urbanum VI. anno 1344. Instituitur militia *Periscelidis* in Angliâ. Clemens V. sedem Pontificiam *Avenionem* transfert. Templarii extincti sub Clemente V.

A Seculo Christi XIV. ad XV.

Rupertus sive Robertus Palatinus, imperavit annis 10. His temporibus Italia passim cepit jugum Germanici imperii excutere.

Sigismundus Caroli IV. filius Rex Ungariæ: inducit Concilium Constantiæ, imperavit annis 27.

Albertus Austriacus Sigismundi gener, Rex Boemiæ & Ungariæ, imperavit annis 2.

Fridericus III. Archidux Austriæ, imperavit annis 54.

Maximilianus Friderici III. filius, imperavit annis 12.

Hoc Seculo Imperium Orientis transit ad Turcas. *Constantinopolis* capitur à Mahomete II. *Sabandia* Dux ex Comite. Neapolis transit ad Arragonios *Thessalonica* erepta Venetis. *Saraceni* Granata & *Hispania unversa* anno 1474. depulsi. In Hispania *Terra motus* multa oppida evertit. *Mare ad Dordracum* hominum supra centum millia, & pecorum greges infinitos perdit ruptis aggeribus. *Jubilæi* ad 25. annum reductio per Paulum III. Hoc tempore propagantur Canonici B. Laurentii Justiniani vulgò Apostolici: Fratres mendicantes S. Hieronymi, Congr. Salvatoris, seu Florentini: Ambrosiani, Minimi, Ordo S. Mauriti in Sabaudia. Ordo S. Michaelis in Gallia, Equites Velleris Aurei sub auspiciis B. Virginis & S. Andreae. Familiarum *Judaicarum* 24. millia pulsa ex Hispaniis. *Inquisitio Hispanica* instituta. *Academia Herbipolensis, Salmantica* in regno Castellæ confirmata dicitur, cum ante hæc quoque floreret, erecta ab Alfonso VIII. *Academia Lipsiensis* è Pragenfi ob fidium

rsde
kin

theo-
logia

fidium Germanorum cum Bohemis, confirmatur à Pontifice Alexandro VI. Academia *Lovaniensis* in Brabantia à Papa Martino V. confirmata. *Arts Typographica* excogitata à Joanne Gutenbergio Argentinenſi, publicatur Moguntiz primum, deinde Argentinz, inde traducitur Neapolim, & Romam anno 1442.

A Seculo Chriſti XV. ad XVI.

Carolus V. eligitur Imperator 28. Junii circa annum 1520. Praelio vincit & capit Franciscum primum Galliz Regem, poſtea dimittit. Obſidio Vienne à Solymano Turca. Trajecit in Africam Carolus, ſed ſine ſuceſſu: feliciter in Germania pugnat cum proteſtantibus. Sophi Turcarum 400. millia cædit. Carolus imperavit annis 38.

Ferdinandus I. Caroli V. frater, imperavit annis 6.

Maximilianus II. Ferdinandi frater, imperavit annis 12.

Rudolphus II. Maximiliani II. frater parenti deſuncto 12. Octobris anno 1576. in imperio ſucceſſit: imperavit annis 35.

Hoc ſeculo *Hungaria* & *Boemia* tranſit ad *Auſtriacos*: *Arabia felix* à Solymano occupatur, & Cyprus. Deſectio Batavica incepta anno 1572. *Maris in Anglia* retroceſſio magna, & mons loco motus evulſis arboribus. *Cassiopea ſtella* nova apparet: quinque ſimul ſoles: ſol abſcuratus. *Locus ſole* in umbrant in maxima Europæ parte. *Maria Scotia* Regina barbarè ſecuri percuſſa ſub Elizabetha Angliz Regina.

Hoc etiam ſeculo vixit S. Franciſcus *Xaverius* Indiarum Apoſtolus. S. Ignatius de *Lojola* Fundator Societatis Jeſu. S. Carolus *Boromæus* Cardinalis. S. *Therēſia*. S. Philippus *Nerius* Fundator Oratorii. *India* Orientales & Occidentales per variorum Ordinum Regulares, Japoniz regnum per S. Franciſcum Xaverium fidei lumine illuſtrata. Hæreditarius *Catholicæ Regis* Titulus Ferdinando Hispano conceſſus à Julio II. vel potius reſtitutus. Titulus *Deſenſoris fidei* datus Henrico VIII. Anglo à Leone X. Emerſerunt Theatini, Capucini, Clerici Regulares S. Pauli, Societas Jeſu, Congregatio Oratorii S. Phil. Nerii. *Rhodus* inſula amiſſa. *Humiliati* extincti à Pio V. *Melita* graviter & diu à Solymano fruſtra tentata. *Cyprus* Turcæ cedit.

Legatio *Aethiopia* ad Pontificem, anno 1524. item *Japonica* anno 1587. In *Indiis orient.* & *occidentali* obiete pro Chriſti fide ex Dominicanis, Franciſcanis, & Societatis Jeſu hominibus plurimi. In *Anglia* lævitur in Catholicos ſub Henrico, & Eduardo Regibus, & Elizabetha Regina. *Prodierunt Hæretici*, Martinus Lutherus, Petrus martyr, Carolſtadius, Oecolampadius, Libertini, Zuinglius, Joannes Brentius, Martinus Bucerus, Joannes Calvinus, Ubiquitarii, Theodorus Beza, Deità ſive Trinitarii, Infernales, Inviſibiles. Cæpit & ſchiſma Anglicanum, tandem Hæreſi concluſum, ob negatam à Romano Pontifice diſſolutionem matrimonii, anno 1535. Concilium Tridentinum Generale ſub Paulo III. Julio III. & Pio IV.

A Seculo Chriſti XVI. ad XVII.

Matthias, Ungariæ & Bohemiæ Rex, eligitur Imperator Francofurti 13. Junii, coronatur ibi

cum Anna conjuge: imperat annis 6. menſibus 9. Agit cum Ungaris de ſuceſſione Ferdinandi Auſtriaci in eo regno. Ferdinandus coronatur in Regem Ungariæ. Conſilarii Cæſarei Pragæ è fenestra præcipitantur: ordines ſe excuſant: moritur Matthias Imperator.

Ferdinandus II. Francofurti electus coronatur 30. Auguſti, imperat ann. 17. menſibus 9. Inſtituit novam ligu Catholicorum. Cæſar Ferdinandus electionem Palatini irritam pronunciat.

Spinola Magnis copiis ingreditur Palatinatum, & miros in eo facit progreſſus. Praelium Pragenſe in quo vincuntur Bohemi à Bavaro. Palatinus cum conjuge & familia è Bohemia profugus, primo Uratiſſiam venit, poſtea in Bataviam: poſtea Palatinus elector, & aliqui viri principes à Ferdinando proſcribuntur. Proceres Bohemi magno numero capitalibus ſupplicis afficiuntur Pragæ. Ferdinandus Imperator jus electorale Friderico Palatino ademptum, in Maximilianum Bavarum tranſfert Ratiſbonæ. Ferdinandus II. fidem Catholicam latè per Germaniam reſtituit.

Ferdinandus III. ſucceſſit Patri anno 1637. 14. Februarii: imperat annis 20. menſe uno, moritur 1. Aprilis anno 1657.

Leopoldus, nunc Cæſar, Ferdinando Patri in Imperii throno ſucceſſit, qui dum anno 1684. hæc ſcribo, à morte Patris annis 31. feliciter imperavit.

ELECTORES IMPERII.

Septem lege ordinari ſunt Electores Imperii, ſed acceſſit octavus per hoc quod ſummoto Palatino ſucceſſerit Bavarus, ac poſtea etiam Palatinus in gratiam Electoris munus receptus fuerit.

Sunt autem hi octo Electores partim Eccleſiaſtici partim Seculares, Moguntinus, Colonienſis, Treventiſis, Rex Bohemiæ, Bavarus, Palatinus, Saxo, Brandenburgicus.

Ex his, tres primò hic nominati ſunt Eccleſiaſtici, poſtremi ſunt heterodoxi: reliqui omnes ſunt orthodoxi. Hi omnes ſimul ex pluralitate ſuffragiorum jus habent eligendi Imperatorem.

Hoc Seculo, & hucusque.

Inſcripti ſunt albo Sanctorum S. Iſidorus, S. Ignatius de Loyla, S. Franciſcus Xaverius, S. Theresia, S. Philippus Nerius anno 1621. S. Andreas Corſinus anno 1629. S. Elizabetha Regina Luſitaniæ anno 1625. Penetrat fides ad *Sinas* per Patres Societatis Jeſu, perruptis obſtaculis immenſis, anno 1637. in de hoc anno 1684. ad eſt P. Phil. Coupler Mechlinienſis Procurator ut Socios quam plurimos, in *Sinas* adducat. Florent anno 1600. Pœnitentes tertii Ordinis S. Franciſci. *Mauri* plenè pulſi ex *Hispania*. *Turcarum* vis ingens fuſa ac cæſa ab exercitu Polono. *Miraculoſa incorruptio* 24. ſacrarum Hoſtiarum in Collegio Complutenſi Societatis Jeſu. *Oſtenda* ſubigitur quadrima obſidione, cum intra eam mortalium lupra 72. millia cecidiſſent. *Adena* poſt cæſa *Turcarum* 30. millia *Perſis* cedit anno 1605. *Ruspella* domita 1628. Adolphus *Guffavus* Sueciæ Rex pugnant perit anno 1632. Albertus Dux *Fridlandia*, Egræ cæſus an. 1694. Celebris pugna *Nortlingana*. In *Anglia* *peſtis* horrenda Londini maxime anno 1605. Næcitur in *Hispania* Carolus II. anno 1661. 4. Novembris, qui nunc feliciter regnat. Nuptiæ illius cum filia Ducis Auſtriacæ

reliantensis anno 1678. die 26. Julii, Imperatori Leopoldo nascitur Princeps 4. Augustus 1678. Pax inter Hispanum & Gallum Aquisgran an. 1668. 2. Junii.

In Anglia in Regem Carolum I. cum Parlamento insurgit Oliverius Cromwellus, Regem curat publicè licitoris manu obruncari anno circiter 1653. die 5. Apolloniæ: postea Cromwellus Regni protector Hiberniam invadit, ac miserè lacerat. Moritur ille 2. Septembris anno 1658. succedit modico tempore filius ejus Richardus, Generalis Munck potentiam nactus curat ex Belgio ad regnum paternum evocari Carolum II. qui anno 1661. 8. Julii Londini coronatur.

Anno 1683. Cum Teckelio in Hungaria rebellis Turcarum ducenta millia Viennam arde obfident die 8. Julii. Sed post duorum mensium obfisionem, virtute & gloriâ perpetuâ Gubernatoris Sterrenbergii, Principis Lotharingici, & Regis Poloniæ, cum Dei ope singulari obfidio soluta est, plerisque Turcarum castris, fugatis, &c. captis, uti numerantur, quingentis Tormentis bellicis, Tenoris ultra sexaginta millia, Camelis sexcentis, Equis & curribus ultra decem millia. In decursu victoriæ occupantur à Cæsarianis urbes præstantes Barcam, & Strigonium: faveat porro hisce rei Christianiæ progressibus Potens, & Clemens Deus.

ARTICULUS IV.

REGES HISPANIÆ

Ordine successions per 12. postrema sacula.

Ab anno Christi 400. inito, ad 500.

1. **A** Dolphus, ex gente Visigothica, regnavit annis 6.

2. Sigericus, annis 7. 3. Vallia, annis 13.

4. Theodoricus, annis 23. 5. Theorismundus annis 23.

6. Theodoricus II. annis 33. 7. Alaricus, annis 43.

Ab anno Christi 500.

8. Amalaricus, annis 5. 9. Theuda annis 17. 10. Thaudegefillus, annis 3. 11. Agila, annis 4. 12. Athanagildus, annis 15.

13. Limba, sive Lieba, annis 2. 14. Levigildus, annis 13. 15. Recharedus annis 17.

Ab anno Christi 600.

16. Limba II. annis 2. 17. Vittericus, an. 6.

18. Gondemarus, annis 3. 19. Sisebutus, annis 10.

20. Recharedus II. mensibus 3. 21. Suintilla, annis 9.

22. Rachermerus, anno 1. 23. Sifenandus, annis 5.

24. Videfuindus, annis 10. 25. Recifuindus, annis 19.

26. Gamba, annis 8. 27. Eringius, annis 8.

Ab anno Christi 700.

28. Egicanes, annis 10. 29. Vitiva, an. 12.

30. Rodericus, cæsus à Mauris, annis 7.

Reliquiæ Gotthorum à Mauris everforum Legionè & in Aragonia regnant, donec sensim restituantur.

1. Pelagius, annis 15. 2. Pavilla, annis 2.

3. Alphonfus, annis 19. 4. Froila annis 14.

5. Aurelius, annis 6. 6. Sillo, annis 8.

7. Alphonfus II. castus, annis 31.

R. P. Arsdæk. Tom. I.

Ab anno Christi 800.

8. Ramirus, annis 7. 9. Ordonius, an. 9.

10. Alphonfus III. annis 46. 11. Garfias annis 4.

12. Ordonius II. annis 8. 13. Froila annis 2. 14. Alphonfus IV. annis 17.

Ab anno Christi 900.

15. Ramirus II. annis 18. 16. Ordonius III. annis 6.

17. Sanctius Crassus, annis 12.

18. Ramirus III. annis 24. 19. Veremundus, annis 17.

20. Alphonfus V. annis 27.

Ab anno Christi 1000.

21. Veremundus II. annis 12.

22. Ferdinandus, annis 40. 23. Sanctius II. annis 8. Alphonfus VI. annis 40.

Ab anno Christi 1100.

25. Alphonfus VII. annis 2.

26. Alphonfus VIII. annis 31.

27. Sanctius III. anni incerti. 28. Ferdinandus II. annis 31.

29. Alphonfus IX. annis 23.

Ab anno Christi 1200.

30. Henricus, annis 2. 31. Ferdinandus III. annis 36.

32. Alphonfus X. postea Imperator, an. 32.

33. Sanctius IV. annis 11. 34. Ferdinandus IV. annis 15.

Ab anno Christi 1300.

35. Alphonfus XI. annis 40. 36. Petrus Crudelis, annis 17. 37. Henricus II. annis 3. 38. Joannis I. an. 21.

39. Henricus III. annis 16.

Ab anno Christi 1400.

40. Joannes II. annis 47. 41. Henricus IV. annis 25.

42. Ferdinandus V. Catholicus annis 25.

Ab anno Christi 1500.

43. Philippus Primus, dictus Pulcher, Archidux Austriae, Dux Brabantiae &c. Filius fuit Maximiliani I. Imperatoris, & Mariæ Burgundæ: natus Brugis 22. Junii, anno 1488. Et anno 1496. in uxorem feliciter duxit Joannam Reginam Hispaniæ, quæ fuit filia secunda & hæres principalis Ferdinandi V. Regis Aragoniæ, & Isabellæ Reginæ Castellæ. Atque ita per Maximilianum, & hujus Philippi Connubia Belgium & Hispania ad Austriacos pervenerunt.

Hic Philippus Pater fuit Caroli V. & Ferdinandi Imperatoris, & quatuor filiarum quarum singulæ fuerunt Regibus conjugatæ, scil. Eleonora primò Emanueli Regi Portugaliæ, postea Francisco Primo Regi Galliarum. Elizabetha Christierno II. Regi Daniæ, Maria Henrico II. Regi Hungariæ & Bohemiæ. Catharina Joanni III. Portugaliæ. Mortuus est anno 1506.

44. Successit illi prædictus Carolus V. illius nominis postea Imperator. Hic in uxorem duxit primò Isabellam filiam Emanuelis Regis Portugaliæ, ex qua Philippus II. qui in regno successit: duxit deinde Mariam quæ nupsit Maximiliano II. Imperatori & Joannam quæ nupsit Principi Portugaliæ, & peperit filium posthumum Sebastianum postea Regem Portugaliæ. Ita hæc *Morerus*, cum variis.

45. Philippus II. illius nominis Rex Hispaniæ, Primam uxorem habuit Mariam Joannis Portugaliæ Regis filiam quæ ipsi Carolum genuit, & quadrado

Y